

Stockholms stads drätselnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Drätselnämnden.

Stadshuset, K. (postgirokonto nr 90); t. 54 05 00 (växel). Drätselnämndens ordinarie sammanträden hållas i regel varje tisdag kl. 14 (under juli och augusti månader inskränkes antalet sammanträden).

I Stockholm handlades kommunens medelsförvaltning i äldre tid av magistraten, sedan år 1672 närmast av dess handelskollegium. Vid sidan av magistraten uppstodo så småningom vissa andra medelsförvaltande organ av kommunal karaktär, främst borgerskapets bemedlingskommission. År 1813 överflyttades den av magistratens handelskollegium handhavda kommunala medelsförvaltningen till den nyinrättade drätselkommissionen.

Då Stockholm erhöll sin nya kommunalförordning år 1862, sammanfördes stadens egentliga drätselväsende och ett stort antal andra ärenden under Stockholms stads drätsel-nämnd, som trädde i verksamhet den 1 januari 1864. Denna nämnd arbetade ursprungligen, oavsett pleniärenden, på tre avdelningar, av vilka den första, som övertog drätselkommissionens och bemedlingskommissionens uppgifter, handlade det egentliga drätselväsendet, eller alla de bestyr, vilka icke uppdragits åt de övriga avdelningarna, den andra, som övertog inkvarteringskommissionens, brandvaktskasseadministrationens och båtsmanshållskommissionens åligganden, behandlade frågor rörande inkvartering, brandvaks- och båtsmanshåll samt militärkompaniet och den tredje, som utgjorde en fortsättning av gatulägnings- och lyshållningsstyrelsen samt vattenledningsdirektionen, skulle handlägga ärenden, som rörde gatuläggning, lyshållning och vattenledning. Ordet skulle föras av överståthållaren, då han var tillstädes. Alla framställningar från avdelningarna till stadsfullmäktige eller annan myndighet måste gå genom nämnden in pleno. Nämnden sammanträdde första gången den 1 april 1864. Sedan ett av stadsfullmäktige godkänt förslag att sammanföra all stadens kommunalförvaltning under en enda, på avdelningar arbetande nämnd, ogillats av k. m:t, erhöll nämnden i stället den 14 december 1883 ny instruktion. Enligt denna inskränktes avdelningarna till två, valda omedelbart av stadsfullmäktige för två kalenderår. Med bibehållande av överståthållarens rätt att föra ordet, då han var tillstädes,ingo nämnden och

avdelningarna rätt att utse sina ordförande i stället för vice ordförande. Första avdelningen skulle handhava stadens penning- och fastighetsförvaltning ävensom brand- och renhållningsväsendet samt övriga ärenden, som åligga nuvarande drätselnämnden; andra avdelningen hade i huvudsak samma verksamhetsområde som nuvarande gatunämnden (utom brand- och renhållningsväsen), dessutom handhade den hus- och hamnbyggnader samt vattenledningsverket. År 1894 överflyttades ärenden rörande stadens renhållning från första till andra avdelningen.

Med behovet av större enhetlighet i den kommunala finansförvaltningen framträdde emellertid önskvärdheten av drätselnämndens ombildning till en verklig stadens finansstyrelse, befriad så långt som möjligt från uppgifter av icke direkt finansiell karaktär. Det första steget i denna riktning blev inrättandet av en särskild fastighetsnämnd, vilken fr. o. m. år 1919 övertog den förut av drätselnämnden utövade förvaltningen av stadens fasta egendom. Därefter genomfördes reformen fullständigt i samband med den allmänna omorganisationen av den centrala stadsförvaltningen år 1920, varvid en genomgripande omläggning av drätselnämnden ägde rum. Sålunda utbrötes de verk och inrättningar, som dittills närmast lytt under drätselnämndens andra avdelning, och förlades under en särskild, nyinrättad nämnd, kallad gatunämnden; dock med undantag av byggnadskontorets arkitektur- och hamnavdelningar samt vattenledningsverket, vilka överflyttades till resp. fastighetsnämnden, hamnstyrelsen och industriverksstyrelsen. Även brandväsendet överfördes till den nya gatunämnden. Slutligen har fr. o. m. år 1931, i samband med genomförandet av ändrad organisation av stadens revisionsväsen, det förut under drätselnämnden sorterande revisionskontoret överflyttats från nämnden till revisionsutskottet.

Sin nuvarande ställning och organisation erhöll drätselnämnden i samband med den kommunala omorganisationen år 1920. Gällande instruktion för drätselnämnden antogs av stadsfullmäktige den 23 september 1940 och fastställdes av k. m:t den 31 januari 1941. På grund av k. m:ts beslut den 9 juni 1944 efter framställning av stadsfullmäktige (Utl. 1943: nr 359), förordnades att den successiva förnyelsen av drätselnämnden skulle upphöra med utgången av år 1944.

Drätselnämnden är stadens finansstyrelse och utgör enligt sin instruktion organ för stadens

penningförvaltning samt ombesörjer verkställighet och förvaltning av de kommunens angelägenheter i övrigt, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden handhar ledningen av stadens kassa- och räkenskapsväsen i överensstämmelse med det reglemente härför, som fastställas av k. m. t. I enlighet härmed uppber, förvaltar och redovisar nämnden i föreskriven ordning de inkomster, vilka inflyta av allmänna rörelsen eller inkomstgivande rättigheter eller anskaffas genom utdebitering eller annorledes, tillser, att stadens rätt i dessa avseenden behöri gen iakttagas, samt bestrider de utgifter, vilka erfordras för stadens allmänna behov i här nedan uppgivna avseenden, och vilka blivit bestämda i den ordning, som föreskrives i kommunallagen. I avseende å uppbörden och redovisningen av stadens medel skall iakttagas, vad i nämnda reglemente finnes föreskrivet. Nämnden äger att i nödig omfattning å stadens vägnar upptaga lån, i den mån icke därigenom den i kommunallagen stadgade gränsen för stadens underställningsfria upplåning överskrides. Frågor om avskrivning av någon stadens fordran skola underställas stadsfullmäktiges prövning. I fall, som äro av mindre vikt eller ej tåla uppskov, må nämnden på framställning medgiva överskridande av beviljat anslag. Sådant överskridande skall genast anmälas till stadskollegiet. I frågor rörande anslagsöverskridanden inhämtas yttrande från stadskansliets finansavdelning. Nämnden har även att avgiva de utlåtanden och redogörelser, som infordras av stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd eller annan behörig myndighet, samt att yttra sig över övriga nämndens och styrelsers statförlag, innan dessa företagas till behandling i stadskollegiet. Drätselnämnden förvaltar staden tillhöriga eller under stadens förvaltning ställda fonder och donationer, där ej annat särskilt blivit stadgat (se sid. 143), ävensom förmyndarkammarens i Stockholm samtliga tillgångar i värdehandlingar, banktillgodohavanden och kontanta medel. Det tillkommer drätselnämnden att i vissa fall efterskänka eller nedsätta överförmyndararvoden.

Drätselnämnden består av, förutom ordförande, som är ordföranden i borgarrådsberedningen, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Enligt k. m. t. beslut den 9 juni 1944 har den successiva förnyelsen av drätselnämnden upphört med utgången av samma år. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsett användas. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Stadsfullmäktige utsågo den 7 december 1954 ledamöter och suppleanter i nämnden för åren 1955—1956.

Nämndens utredande och verkställande organ för handhavande av penningförvaltningen utgöres av kassamarknoret, vars chef är stadskamreraren. Under nämnden lyder vidare auktionsverket, vars chef är direktören. Vid

nämndens sammanträden äger stadskamreraren närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten, med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer auktionsdirektören för sitt förvaltningsområde.

Stadens huvudbok skall, avslutad för kalenderår, tillika med nämndens övriga räkenskaper senast den 1 därpå följande juni vara avlämnad till revisionskontoret. För granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen fem revisorer jämte tre suppleanter för dem.

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms stads drätselnämnd, fastställd av k. m. t. 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 51). K. brev 9 juni 1944 ang. upphörande av den successiva förnyelsen av drätselnämnden (Kf 1944: nr 38). Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen, fastställt av k. m. t. 9 april 1936, med ändr. (Kf 1936: nr 11 1951: nr 70). K. brev 5 dec. 1952 med föreskrifter rörande Stockholms förmyndarkammarens verksamhet (Kf 1952: nr 96). K. brev 10 jan. 1947 ang. befrielse i vissa fall från skyldighet att utgiva överförmyndararvoden (Kf 1947: nr 1).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 5,048,090 kr. (därav engångs 57,840 kr.), dessutom förlagsmedel 31,640,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 11,220,050 kr.

Drätselnämndens ledamöter

Ordförande.

Huss, E. J., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00. (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Karlsson, G. Verner, stationsförmän, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm.:s ordf.

Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm.

Lind, B., redaktör, stadsfullm.

Nilsson, Einar M., direktör, stadsfullm.

Stadig, A. G., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter¹⁾.

Carbell, E. E. E., byråchef, stadsfullm.

Carlberg, O. Ch., underinspektör, stadsfullm.

¹⁾ Ordföranden samt ledamoten hr Erman skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Hanson och Carlberg i nu nämnd ordning. Ledamöterna hr Lind och Nilsson skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanten hr Hagman. Vice ordföranden och ledamöterna hr Anderson och Stadig skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Thörnlund, Carbell och Forsberg i nu nämnd ordning. Därast vid förfall för ordinarie ledamot suppleant från samma parti ej finnes tillgänglig, skola suppleanterna inträda i följande ordning: hr Thörnlund, Carbell, Forsberg, Hanson, Carlberg och Hagman.

Forsberg, K. W. G., ombudsman, stadsfullm.
Hagman, E. R. R., bankdirektör, stadsfullm.
Hanson, P.-O., redaktör, stadsfullm.
Thörnlund, J. A. F., redaktör, stadsfullm.

Sekreterare (5,004 kr.).

Sundberg, E. D. (se nedan).

Drättselnämndens delegerade¹⁾.

Drättselnämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av dem eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer, var för sitt område, att såsom särskilda delegerade handhava vissa förvaltningsärenden.

Delegerad för auktionsverket.

Vakant.

Delegerad för beslut i frågor rörande vissa enklare anslagsöverskridanden m. m.

Huss, E. J., med stadskamreraren och finanssekreteraren som föredragande.

Delegerade för låneärenden²⁾

(ärenden angående beviljande av lån från fonder under stadens förvaltning samt beredande av frågor om upptagande av lån och placering av stadens egna tillgängliga medel m. m.).

Huss, E. J., ordf.; Erman, A. J. F. I.; Nilsson, Einar M.; Anderson, Carl Albert; Karlsson, G. Verner.

Suppleanter: Hanson, P.-O.; Thörnlund, J. A. F.

Delegerade för nöjesskatteärenden²⁾

(ärenden rörande befrielse från erläggande av nöjesskatt m. m.).

Tjänsteförrättande stadskamreraren, ordf.; Hanson, P.-O.; Thörnlund, J. A. F.; Hagman, E. R. R.; Carbell, E. E. E.

Suppleanter: Carlberg, O. Ch.; Forsberg, K. W. G.

Delegerade för förberedande av på drättselnämnden ankommande tjänstetillsättningar.

Huss, E. J., ordf.; Karlsson, G. Verner; Lind, B.

¹⁾ Delegerade äro utsedda för tiden intill drättselnämndens första sammanträde år 1956.

²⁾ Betr. dessa delegationers beslutanderätt är bestämt, dels att av lånelegerade minst tre och av nöjesskattelegerade minst fyra skola vara närvarande för att ärende må till avgörande företagas, dels ock att, där ej minst tre resp. fyra äro om beslutet ense, ärendet skall hänskjutas till avgörande av drättselnämnden i plenum.

Delegerade för ärenden angående förvaltningen av donationsfondernas bostadsfastigheter (fondfastighetsdelegerade).

Stadig, A. G., ordf.; Carlberg, O. Ch.; Thörnlund, J. A. F.

Drättselnämndens ombud i Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa

(för kontroll å till säkerhet för stadens borgen pantförskrivna inteckningar).

Karlsson, G. Verner.

Ersättare: Tjänsteförrättande fondkamreraren.

Delegerade för förberedande behandling av ärenden angående fastighetsförvärf.

(Se sid. 154.)

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 121).

Drättselnämndens kansli och expedition.

Stadshuset, 1 tr., K.; t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 10—15.

Drättselnämndens kansli och expedition förestås av sekreteraren. Honom åligger bl. a.: att till föredragning bereda till drättselnämndens handläggning hörande ärenden, att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m.

Stat år 1955. (Drättselnämndens expedition). Utgifter: driftbudgeten 2,699,992 kr. (därav engångs 31,900 kr.), dessutom förlagsmedel 30,650,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,000 kr.

(Diverse utgifter och inkomster.) Utgifter: driftbudgeten 1,412,142 kr.; inkomster: driftbudgeten 125,000 kr.

Sekreterare.

Sundberg, E. D., finanssekreterare.

Kontorsassistent (18).

Pettersson, H. M. (Maja).

Kammarkontoret.

Stadshuset (stadskamreraren, drättselkamreraren och exp. 2 tr.) (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 90); t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 8,30—16,15, lördagar och dag före helgdag 8,30—14 (kassakontoret: 9,30—15, lördagar och dag före helgdag 9,30—13).

Namnet stadskamrerare förekom redan år 1673 som benämning å den främste tjänsteman-

nen hos magistratens handelskollegium, vilket bl. a. handhade stadens räkenskapsväsende. År 1813 överfördes stadskamreraren och hans kontor till den detta år inrättade drätselkommissionen och år 1864 till drätselnämnden.

De olika avdelningarna av drätselnämnden hade till en början sina särskilda räkenskapskontor (kammarkontor) och särskilda kassar. Fr. o. m. år 1880 sammanslogos dessa till ett enda kontor, numera benämnt Stockholms stads kammarkontor.

Kammarkontoret är drätselnämndens utredande och verkställande organ för fullgörandet av nämndens uppgifter såsom stadens finansstyrelse. I enlighet med bestämmelserna i det av k. mt den 9 april 1936 fastställda reglementet för stadens kassa- och räkenskapsväsen och den av drätselnämnden den 26 januari 1932 fastställda instruktionen för kammarkontoret, med senare ändringar, förvaltar kontoret å nämndens vägnar till staden inflytande medel, ombesörjer av nämnden beslutad upplåning, bestrider stadens vederbörligen beslutade utgifter samt för och avslutar på grundval av uppgifter från vederbörande nämnder och styrelser stadens huvudbok, som skall vara avslutad före 1 juni, jämte övriga för budgetredovisningen eller eljest erforderliga gemensamma räkenskaper.

Förutom drätselnämndens och finansförvaltningens räkenskaper handhar kammarkontoret jämväl *dels* kassaväsendet i viss omfattning för gatunämnden, gas- och vattenverket och hamnstyrelsen, *dels* bokföring och i viss omfattning kassaväsen för stadsfullmäktige m. m., besvärnämnden, revisionsutskottet, direktionen för stadens uppbořdsväsen, direktionen för stadens rätts- och polisväsen, lönenämnden, fastighetsnämnden, styrelsen för hyresnämndernas centralkansli (hyresnämnderna), byggnadsnämnden, kyrkogårdsnämnden, idrotts- och friluftsstyrelsen, civilförsvarsnämnden, slakthus- och saluhallstyrelsen, handels- och sjöfartsnämnden, hemvärnsnämnden, fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, nykterhetsnämnden, hemhjälpnämnden, pensionsnämndsdelegerade, husmodersesternämnden, ungdomsstyrelsen, styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, lärlings- och yrkesskolstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden, museinämnden, styrelsen för Liljevalchs konsthall, rådet till skydd för Stockholms skönhet, styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde, sjukhusdirektionen, hälsovårdsnämnden, folk tandvårdsstyrelsen samt styrelsen för bostadsförmedlingen.

Inom kammarkontoret finnas — efter en år 1952 genomförd omorganisation — följande avdelningar: expeditionen, utgiftsavdelningen, hålkortsavdelningen, budgetavdelningen, kassakontoret (Stockholms stads kassakontor), fondavdelningen och räkenskapsavdelningen.

Stadskamreraren är såsom chef för kammarkontoret i främsta rummet ansvarig inför drätselnämnden för fullgörandet av kontorets åligganden. Han företräder kontoret inför drätsel-

nämnden och har att efter vederbörlig beredning göra framställningar till drätselnämnden i de ärenden, vari det ankommer på kontoret att väcka förslag hos nämnden, samt att avgiva yttrande i ärenden, som av nämnden till kontoret remitteras. I ärenden, som skola avgöras av kontoret, tillkommer det stadskamreraren att besluta eller ock att genom generell föreskrift eller för särskilt fall överlåta beslutanderätten å drätselkamreraren, avdelningsföreståndare eller annan tjänsteman.

Drätselkamreraren är stadskamrerarens ställföreträdare och närmaste man. I denna egenskap har han att under stadskamreraren tjänstgöra som personalchef samt utöva den allmänna ledningen och tillsynen över det löpande arbetet å kontorets olika avdelningar ävensom tillse, att sådana nämndens beslut, som skola genom kontoret verkställas, bliva till expedition befordrade. I den mån han genom arbetsordningen eller eljest därtill erhållit befogenhet, äger han att å kontorets vägnar besluta i ärenden hörande till den löpande förvaltningstjänsten.

Avdelningsföreståndare är ansvarig för avdelningens skötsel, ordnar och leder arbetet å avdelningen samt övervakar, att tjänstemännen behörigen fullgöra sina åligganden.

Författningar. Drätselnämndens instruktion för Stockholms stads kammarkontor 26 jan. 1932, med ändr. 21 dec. 1937, 18 april 1944, 7 jan. 1948 och 16 sept. 1952 (Kf 1952: nr 67). Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen, fastställt av k. mt 9 april 1936, med ändr. (Kf 1936: nr 11, 1951: nr 70). Bestämmelser ang. uppbořd och redovisning av Stockholms stad tillkommande inkomst av sportler, antagna av drätselnämnden 16 maj 1922 (Kf 1922: nr 101).

Stat år 1955 (se drätselnämndens kansli och expedition sid. 138).

Stadskamrerare (B 21).

Ekwall, N. A. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1955); t. 51 22 05; mottagningstid: 11—12.

Drätselkamrerare (B 17).

Vakant.

Expeditionen.

Expeditionen emottager, registrerar och fördelar till kontoret inkommande handlingar, emottager under den kontroll, som må vara föreskriven, inkommande värdepost, ombesörjer expeditionen av utgående expeditioner, tillhandagår allmänheten med upplysningar i kontorets angelägenheter, handlägger ärenden angående upphandling och dylikt, bl. a. den centraliserade upphandlingen av kontorsmateriel m. m. för stadens verk och inrättningar, samt biträder i övrigt med göromål och utredningar, som icke tillhöra annan avdelning.

Sekreterare (31).

Stenberg, S. G. A.; Rietz, S. A.

Förste kammarskrivare (23).

Sjöstedt, K. B. E.; Berg, N. O.

Kontorsassistent (18).

Roslin, f. Jansson, Margit E. I.

En *kontorsskrivare*, tre *kanslibiträden*, tre *kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Utgiftsavdelningen.

Utgiftsavdelningen granskar de utgifter, som skola uppföras å drätselnämndens anordningar, upprättar anordningarna i fråga, kontrollerar till siffran övriga myndigheters anordningar, ombesörjer utskrivningen av checker, postanvisningar och postgirokort, som erfordras för likvideringen av å anordningarna upptagna utgiftsposter, upprättar avlönings- och pensionslistor, avgiver föreskrivna uppgifter till taxeringsmyndigheterna samt handlägger i övrigt avdelningen tilldelade utgifter.

Kamrerare (28).

Gilljam, K. G.

Förste kammarskrivare (23).Johanson, C. F.; Carlsson, T. E.; Walldin, K. A., förste kontorsskrivare (16), *tf*.*Kammarskrivare* (21).

Eriksson, A. E. I.; Falkendal, G. Å.

Kontorsassistent (18).Knutzelius, Irma E. M., kontorsskrivare (13), *tf*.

Tre *kontorsskrivare*, sju *kanslibiträden*, femton *kontorsbiträden*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Budgetavdelningen.

Budgetavdelningen handhar i första hand den drätselnämnden åliggande kontrollen å anslagsbelastningen, verkställer beräkningar rörande kassabehovet samt biträder vid granskningen av statförslagen och redigeringen av stadens inkomst- och utgiftsstat.

Budgetkamrerare (33).

Vakant.

Kamrerare (Ex. 26).

Palmén, C. F. R., förste kammarskrivare (23).

Förste kammarskrivare (23).

Nilsson, K. G.; Odin, E. M. F.

Kammarskrivare (21).

Forsström, F. O.

Ett *kanslibiträde*.*Kassakontoret*

(Stockholms stads kassakontor).

Kassakontoret emottager inflytande medel, bestrider i föreskriven ordning vederbörligen utanordnade utgifter samt verkställer inlösen av obligationer och kuponger tillhörande stadens lån, med skyldighet att över kassarörelsen verkställa bokföring och avgiva redovisning.

Stadskassör (28).

Olsson, K. H.

Förste kontorsskrivare (16).Elitz, f. Lundberg, Bertha M. V.; Dahlberg, f. Carlsson, Gulli H. K., kontorsskrivare (13), *tf*.

En *kontorsskrivare*, ett *kanslibiträde*, två *kontorsbiträden*.

Fondavdelningen.

Fondavdelningen handlägger ärenden angående förvaltningen av fonder och donationer, emottager värdehandlingar under den kontroll, som må vara föreskriven, verkställer debitering av räntor och kapitalbetalningar å utlämnade lån, övervakar, att desamma inflyta, och föranstaltar om erforderliga indrivningsåtgärder, kontrollerar inlösen och redovisning samt handhar med utlottning, inlösen och redovisning av kuponger och obligationer till stadens lån förenade göromål i den mån de icke tillhöra annan avdelning.

Fondkamrerare (33).

Johansson, K. H.

Kamrerare (26).

Malmström, S. E.

Förste kammarskrivare (23).

Larsson, Astrid S.

Kammarskrivare (21).

Söderlind, f. Strandberg, Paula H.

Kontorsassistent (18).Åkerberg, f. Sjöblom, Ingrid E. K., förste kontorsskrivare (16), *tf*.

Två *kontorsskrivare*, två *kanslibiträden*, fem *kontorsbiträden*, en *förste expeditiionsvakt*.

Räkenskapsavdelningen.

Räkenskapsavdelningen handhar den kontoret åliggande bokföringen med likviduppgörelser och räkenskapsavslutningar, upprättar budgetredovisning och det utdrag ur stadens räkenskaper, som årligen publiceras, upprättar kassarapporterna till drätselnämnden, övar kontroll över uppbörden och å stadens bankräkningar, utövar den kontroll över värdehandlingsförvaltningen, som må vara föreskriven samt handlägger övriga kontoret tillhörande ärenden rörande kassa- och räkenskapsväsendet.

Stadsbokhållare (35).

Roslin, E. O. E.; mottagningstid: 9—11.

Biträdande stadsbokhållare (28).

Folkard, Å.

Kamrerare (26).

Lindberg, K.-E.; Nordgren, S. A.

Förste kammarskrivare (23).

Eriksson, K. B. F.; Stigner, P. Å. L.

Kammarskrivare (21).

Fernlund, R. G.; Stensö, B. T.; Gallner, f. Berglund, Karin I. M., kontorsassistent (18), *tf.*; Nilsson, S. O. I. (Ex.).

Kontorsassistent (18).

Johansson, Margit J. S., förste kontorsskrivare (16), *tf.*

Förste kontorsskrivare (16).

Åström, f. Malmgård, Rut R. K.; Wallström, Svea L., kontorsskrivare (13), *tf.*

Fyra kontorsskrivare, elva kanslibiträden, aderton kontorsbiträden, en expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbiträde.

Hålkortsavdelningen.

Hålkortsavdelningen tillhandagår kontorets övriga avdelningar med erforderlig hålkortsteknisk service.

Förste kammarskrivare (23).

Born, W. C. F.

En kontorsskrivare, två kanslibiträden, fem kontorsbiträden.

Övervaktmästare (15).

Hagelström, E. B.

Två förste expeditionsvakter, fem expeditionsvakter, tre expeditionsvaktsbiträden.

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Christersson, L. A. T., budgetkamrerare (33) (se sid. 505); Santing, B. O., sekreterare (31); Nützmann, S.-O., kammarskrivare; Hammargren, A. S., *tf.* kammarskrivare (21) (se sid. 123); Reuterswärd, E. V. E., *tf.* kammarskrivare (21) (se sid. 66); Levander, E. I., kontorsassistent (18).

Auktionsverket.

Torsgatan 19—21, Va. (postgirokonto nr 258683); t. 34 07 20 (växel).

Expeditionstid: 9—15,30 (lördagar och dag före helgdag 9—14; kundtjänst 9—15). Auktioner: i regel från 9,30 måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar. Visningar: i regel onsdagar och lördagar 9—15.

Det nuvarande auktionsverket räknar sitt ursprung från den år 1674 inrättade »auktions- och adressekammaren», för vilken reglemente, den s. k. auktionskammarrättningen, utfärdades den 27 februari 1674. Härigenom ställdes verket under inspektion av borgmästare och råd. Direktionen av verket lämnades såsom privilegium till tre rådmän. År 1694, efter den siste privilegieinnehavarens fränfalle, kom verket under magistrats och dess handelskollegiets förvaltning och direktion. Efter att under åren 1701—1733 hava varit lämnat till enskild förvaltning, återbördades verket till handelskollegiet genom kungl. breven den 6 februari och 23 oktober 1733. Ledningen av verket utövades av två rådmän med titel direktör.

Rörande verkets förvaltning upprättades den 20 december 1733 ett kontrakt mellan k. m:t och kronan samt Stockholms stad och därvid stadgades bl. a. förbud för enskilda att hålla auktioner i Stockholm. Detta förbud upprepades i överståthållarens och magistratens publikation av den 15 mars 1734 och som ytterligare bekräftelse på auktionsverkets uteslutande rätt tillkom den 18 december 1772 ett kungl. förbud mot auktioner »hardt nära tullarna utom Stockholms stads å dit från staden utförd lösendom».

K. m:t utfärdade den 7 december 1813 nytt reglemente för verket, vilket reglemente sedan förnyades den 30 december 1830 och den 13 april 1858. Från år 1814 ställdes verket under drätselkommissionens förvaltning och genom kungl. brev den 4 mars 1864 överflyttades de åligganden, som tillhört de två auktionsdirektörerna till stadens ombudsman. Under åren 1886—1907 arbetade olika kommittéer på en översyn av stadens auktionsmonopol vilket ledde till att stadsfullmäktige den 27 november 1907

beslöt antaga ett nytt reglemente för auktionsverket att gälla fr. o. m. den 1 juli 1908.

Nu gällande reglemente fastställdes av överståthållarämbetet den 26 juni 1935 och trädde i kraft den 1 juli samma år. Enligt reglementet äger auktionsverket, där ej annorlunda finnes stadgat, uteslutande rätt att inom Stockholm besörja försäljning genom offentligt utrop av all slags enskild egendom. Verket står under drätselnämndens styrelse och den närmaste tillsynen och kontrollen utövas av auktionsdirektören.

Vid försäljning genom verket har säljaren att för varje parti erlagga dels provision med vissa procent å försäljningssumman dels s. k. slagavgift. Provisionen är tills vidare t. o. m. år 1956 fastställd till, utom i speciella fall, 13 procent å belopp t. o. m. 200 kr., 6 procent å vad häröver belöper t. o. m. 2,000 kr., samt å belopp däröver 3 procent. Slagavgiften är 50 öre. Dessa avgifter inkludera ersättning för varje säljares andel i kostnaderna för de obligatoriska auktionskungörelserna.

Fr. o. m. den 1 september 1949 har vid verket inrättats en särskild kundtjänst, som mot avgift enligt särskild taxa mottager uppdrag att för säljares räkning bevaka önskat försäljningspris, att avisera spekulanter om när efterfrågade föremål inkomma till försäljning samt att ombesörja inrop för köparens räkning.

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 30 juni 1950 har bildats ett särskilt med auktionsverket samorganiserat helkommunalt aktiebolag för auktions- och pantlånerörelse samt handel med begagnat gods (se sid. 531).

Författningar: Instruktion för Stockholms stads auktionsverk, utfärdad av drätselnämnden 16 mars 1926 (Kf 1926: nr 102), med ändr. 15 nov. 1932. Reglemente för Stockholms stads auktionsverk, fastställt av ÖÅ 26 juni 1935, med ändr. (Kf 1952: nr 18, 1953: nr 59). Taxa för kundtjänst vid Stockholms stads auktionsverk, antagen av drätselnämnden 23 aug. 1949 (Kf 1949: nr 39).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 935,956 kr. (däruv engångs 25,940 kr.), dessutom förlagsmedel 990,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 994,054 kr.

Direktör (B 13).

Åkerberg, B. (förordn. t. o. m. ³¹/₃ 1961); t. 32 94 06; mottagningstid: 9,30—10,30.

Kamrerare (28).

Röhl, E. G. R.; t. 32 94 07.

Auktionskommissarie (26).

Söderberg, J.

Förste kammarsskrivare (23).

Norström, Ebba M.

Kammarsskrivare (21).

Arnbrant, K. E. A.; Parme, J. T.

Förste kontorsskrivare (16).

Kruth, Margot E. E.

Övervaktmästare (16).

Svedenius, R. A. E.; t. 34 07 20.

Fyra kontorsskrivare, tretton *förste vaktmästare*, tre *kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt* samt *tillfällig vaktbetjäning*.

Bokauktionskammaren.

Hamngatan 36, 1 tr., C. (postgirokonto nr 654); t. 11 15 13, 21 13 11; expeditiions-tid: 10—16 (lördagar och dag före helgdag 9—14); auktioner: i regel två å tre dagar i veckan, dock ej under sommar-månaderna samt under tiden omkring jul och nyår.

Den första kända bokauktionen i Stockholm hölls den 29 juni 1664. Varken då eller under hela senare delen av 1600-talet fanns dock någon särskild bokauktionskammare, utan böcker såldes genom *auctions- och adressekammaren*.

År 1702 klagade detta verk hos kansli-kollegium över att en viss Rickard von der Hardt anordnat en bokauktion i staden. En förlikning kom emellertid till stånd och den 14 februari 1703 upprättades ett kontrakt, som reglerade auktionskammarens och von der Hardts inbördes förhållande, vilket kansli-kollegiet fastställde den 22 september 1703. Genom kungl. brev den 6 november 1705 befriades von der Hardt från kontraktet och erhöll fullmakt som bokauktionator i Stockholm och Uppsala. Genom kungl. brev den 26 juni 1712 bestämdes att bokauktionerna åter skulle handhavas av *auctions- och adressekammaren*. Ända till år 1816 utgjorde bokauktionskammaren en särskild avdelning av auktionsverket med egen kommissarie och notarie. Nytt reglemente utfärdades den 30 oktober 1817, varigenom kammaren ställdes på entreprenad. Nya reglementen tillkommo den 21 november 1821, 9 februari 1831 och 7 juni 1922. Genom drätselnämndens beslut den 30 oktober 1934 utgör bokauktionskammaren fr. o. m. år 1935 åter en avdelning av auktionsverket. Nu gällande reglemente antogs av drätselnämnden den 30 april 1935 att gälla fr. o. m. den 1 juli 1935 och fastställdes av överståthållarämbetet den 26 juni 1935.

Bokauktionskammarens verksamhet avser försäljning genom offentligt utrop av böcker, planscher, kartor, gravyrer, musikaler, autografer, frimärken, mynt m. m. För varje auktion upprättas katalog.

Vid försäljning genom bokauktionskammaren erlägger säljaren till kammaren viss, å inropssumman beräknad avgift (se bokauktionskammarens reglemente).

Reglemente m. m. Reglemente för bokauktionskammaren, fastställt av ÖÅ 26 juni

1935, med ändr. 30 sept. 1941 (Kf 1935: nr 10, 1941 nr 46). Taxor för inropsprovision samt katalogisering, fastställda av drätselnämnden 7 juni 1936, med ändr.

Auktionskommissarie (26).

Palmgren, G. E.; t. 11 15 13; mottagningstid: 10—11.

Kontorsassistent (18).

Aspner, L. S.

En förste kontorsskrivare, en förste vaktmästare, tre kanslibiträden, en expeditionsvakt.

Beräffande Stockholms kommunala auktions- och pantaktiebolag, se sid. 531.

Hundstallet.

Gasverkswägen, Hjorthagen; t. 20 38 48; expeditionstid: 9,30—16, lördagar och dag före helgdag 9,30—14.

Hundskatt utgår i Stockholm med 40 kr. per hund och år. Hundskatt jämte skriftlig anmälan om innehav av skattepliktig hund skall ingivas till uppbördsverket årligen under januari månad (se sid. 58, 60). Inträder skatteplikt under löpande år, skall skatten jämte ovan nämnd anmälan ingivas inom trettio dagar därefter. Skatt skall dock ej erläggas, därest förhållande, som eljest skolat föranleda skatteplikt, inträder efter september månads utgång.

I samband med kontrollen över hundskattens erläggande inrättades år 1908 ett hundstall för vilsekomna, av polisen infångade hundars upptagande och vårdande. Svenska hundskyddsföreningen har under stadens medverkan år 1928 uppfört ett hundstall å av staden kostnadsfritt upplåten tomt vid Värtan. Hundskyddsföreningen anställer och avlönar en av drätselnämnden godkänd vårdare samt uppbär ersättning av ägaren till i stället intagen hund med 3 kr. per dygn eller del av dygn jämte ersättning för annonskostnader. För hund, vilken icke av ägare hämtas inom fem dagar, erlägger staden 3 kr. per dygn för högst fem dygn, efter vilken tid djuret kan avlivas smärtfritt under kontroll av veterinär eller vid Johanna Häggs anstalt eller utlämnas till pålitlig djurvän enligt vissa av drätselnämnden fastställda villkor. Likaså skall hund, för vilken till betalning förfallen hundskatt ej erläggs, av kommunen omhändertagas. Därest skatten ej betalas inom åtta dagar efter anmaning därom, kan hunden eventuellt dödas.

Drätselnämnden äger utse en ledamot i hundskyddsföreningens styrelse samt en av föreningens revisorer.

Författningar m. m. Kontrakt mellan drätselnämnden och Svenska hundskyddsföre-

ningen ang. uppförandet av ett hundstall, avslutat 29 maj 1928 (Kf 1928: nr 88). K. förordn. 17 maj 1923 ang. skatt för hundar, med ändr. Lag 30 juni 1943 om tillsyn av hundar. Drätselnämndens beslut 28 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser om hundskatten i Stockholm. SF:s beslut 6 dec. 1943 ang. höjning av hundskatten i Stockholm (Kf 1943: nr 75).

Vårdare

(avlönad av Hundskyddsföreningen).

Andreasson, P. T.

Av drätselnämnden förvaltade fonder.

Den 12 juni 1936 utfärdades lag om kommunal fondbildning. Denna lag ersattes av lagen i samma ämne den 6 december 1946, vilken sistnämnda lag upphörde att gälla med utgången av år 1954. Nya bestämmelser om kommunal fondbildning hava i stället intagits i kommunallagen den 18 december 1953, som trädde i kraft den 1 januari 1955. Genom lagen den 14 maj 1954 (Kf 1954: nr 43, Svf 1954: nr 284) har förordnats, att vissa bestämmelser bl. a. i fråga om kommunal fondbildning i kommunallagen samt i lagen den 18 december 1953 om införande av nämnda lag, som även trädde i kraft den 1 januari 1955, skola äga motsvarande tillämpning å Stockholms stad.

Enligt ifrågavarande bestämmelser om kommunal fondbildning äger kommun avsätta medel till följande fonder: a) *pensionsfond* för beredande av pension eller därmed jämförligt understöd åt personer i kommunens tjänst eller deras efterlevande, b) *kassaförslagsfond* för tillgodoseende av kommunens behov av rörelsekapital, c) *allmän investeringsfond* för anskaffande av anläggningstillgångar för kommunens behov samt d) *särskild investeringsfond* för anskaffande av i avsättningsbeslutet angiven anläggningstillgång. Vidare äger kommun i samband med fastställande av utgifts- och inkomstater avsätta medel till *skatteregleringsfond* eller taga i anspråk medel ur sådan fond. Anspråkstagande av medel får ej avse mer än 1/3-del av det högsta belopp, vartill fonden beräknas uppgå vid utgången av det år beslutet fattas eller uppgått vid utgången av något av de två närmast föregående åren.

Slutligen må kommun med konungens medgivande dels avsätta medel till *fond för tillgodoseende av visst annat särskilt behov*, dels ock taga i anspråk medel ur fond för annat ändamål än det, för vilket fonden är avsedd och även i visst fall ur skatteregleringsfond i vidare mån än ovan angivits.

Med avseende å vissa slag av fonder, som funnos vid kommunallagens ikraftträdande, gälla enligt 5 § lagen den 18 december 1953 där angivna övergångsbestämmelser.

1
DN

Vid 1954 års utgång funnos sålunda enligt nämnda bestämmelser följande fonder: *pensionsfonder*: pensions- och familjepensionsfonder; *allmän investeringsfond*; *skatteregleringsfond*; *fonder för tillgodoseende av andra särskilda behov*; brandskaderegleringsfonden, fond för stadshusets konstnärliga utsmyckning, fond för Forsgréniska medborgarhusets och Lillienhoffiska husets konstnärliga utsmyckning, fond för driftförlust vid de affärsdrivande verken eller för igångsättande av arbeten, fond för bostadssocial subvention, fond till premier m. m. åt elever vid stadens handelsskolor och handelsgymnasium, fond för amortering m. m. av 1893 års teaterpremieobligationslån, fond för inlösen av skulder i inköpta fastigheter, fond för gravunderhållskostnader, för vilka avgifter erlagts för flera år, gaturegleringsfonden samt småstugefonden.

Pensionsfonden.

I anledning av en motion i stadsfullmäktige (år 1923) och närmast i syfte att åstadkomma en önskvärd och lämplig utjämning mellan olika beskattningsperioder av kostnaderna för pensionering av stadens ordinarie befattningshavare och arbetare beslöt stadsfullmäktige den 16 maj 1927 (Utl. 1927: nr 133) dels att fr. o. m. år 1927 inrätta en pensionsfond, från vilken kostnaderna för utgående pensioner till stadens ordinarie befattningshavare och arbetare (och annan kollektivtavlönad personal) skulle bestridas, dels uppdraga åt drätselnämnden att omhändervärdhava fondens förvaltning samt ombesörja utbetalningen av från densamma utgående pensioner. Till ifrågasvarande fond skulle såsom inkomst överföras, förutom ränta å fondens kapital och anslag till försäkringstekniskt beräknade årsavgifter för personalens pensionering, anslag till ränta (men ej amortering) å den s. k. fondbristen, d. v. s. den brist i fonden, som kunde anses förefintlig på grund av att avsättning av beräknade pensionsavgifter för personalen tidigare ej ägt rum.

Enligt den per den 31 december 1936 verkställda försäkringstekniska utredningen utgjorde fondbristen sammanlagt 105,030,000 kr.

Vid fastställandet av stat för år 1938 beslöt emellertid stadsfullmäktige, i samband med den år 1937 genomförda löne- och pensionsregleringen, att pensionerna skulle utgå från anslag på vederbörande nämnders stater och ej från pensionsfonden. I avvaktan på närmare utredning rörande pensionsfondens framtida användning gjordes dock undantag för de s. k. affärsdrivande verken, till vilka räknades gas-, elektricitets- och vattenledningsverken, även som för hamnstyrelsen, renhållningsverket samt slakthus- och saluhållsstyrelsen. För dessa verk skulle i överensstämmelse med vad som ursprungligen avsetts för förvaltningen i dess helhet, avsättning till pensionsfonden ske motsvarande försäkringstekniskt beräknade årsavgifter för personalens pensionering samt ränta å den för dessa verk uppskattade

pensionsfondsbristen. Fr. o. m. år 1941 uppfördes emellertid i staten jämväl för dessa verk anslag till de aktuella pensionskostnaderna, varmed all avsättning till fonden upphörde.

Fr. o. m. år 1944 hava kostnaderna för egenpensionerna sammanfattats under titeln *Pensioner* å finansförvaltningens stat, varjämte som inkomst under samma titel upptagits pensionsfondens beräknade avkastning. De olika förvaltningarna påföras formella pensionsavgifter, vilka å finansförvaltningens stat upptagas såsom inkomst under titeln *Pensionsavgifter*.

Pensionsfondens kapital, bildat under åren 1927—1940, uppgick den 31 december 1953 till 29,957,749 kr.

Familjepensionsfonderna.

Familjepensionsfonden för tjänstemän.

Pensioneringen av efterlevande till befattningshavare i stadens tjänst ombesörjdes tidigare av trenne enskilda pensionskassor, nämligen Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa, Stockholms poliskårs änke- och pupillkassa, understödsförening, samt understödsföreningen polispersonalens i Stockholm enskilda änke- och pupillkassa. (Rörande bestämmelserna för dessa kassors verksamhet, se kommunalkalendern år 1937). I samband med 1937 års löneroglering åtog sig emellertid staden, närmast efter mönster från statsförvaltningen, att i fråga om på kommunalstyrelsens lönestat upptagen personalen själv ombesörja familjepensioneringen, ehuru under fortsatt bidragsplikt från dess sida. I samband härmed övertogs de omnämnda änke- och pupillkassorna av staden. De tillgångar, som härigenom överfördes till staden, uppgingo till i runt tal 15,000,000 kr.

Till familjepensionsfonden, som var avsedd att bestrida kostnaderna för utgående familjepensioner till efterlevande å ifrågasvarande personal, skulle, förutom de från de tidigare kassorna övertagna medlen, avsättas familjepensionsavdrag enligt fastställd lönestat. Genom 1948 års löneroglering har ordningen med familjepensionsavdragen för tjänstemännen upphört, i det att desamma enligt de nya löneplanerna erhålla nettolön.

I anledning härav har fr. o. m. år 1949 års stat i likhet med egenpensionerna anslag uppförts till utgående familjepensioner under titeln *Pensioner* varjämte under samma titel som inkomst upptagits familjepensionsfondens beräknade avkastning. De olika förvaltningarna påföras formella familjepensionsavgifter, vilka å finansförvaltningens stat upptagas som inkomst under titeln *Pensionsavgifter*. Familjepensionsfondens kapital uppgick den 31 december 1953 till 30,128,865 kr.

Familjepensionsfonden för arbetare.

Den 12 december 1939 beslöt stadsfullmäktige att jämlikt lagen om kommunal fondbildning

anordna särskild fond för pensionering av efterlevande efter arbetare i stadens tjänst samt att för denna fond antaga särskilt reglemente. Fr. o. m. 1949 års stat tillämpas samma regler för budgeteringen, som gäller för familjepensionsfonden för tjänstemän. Denna fonds kapital uppgick den 31 december 1953 till 6,204,237 kr.

Skatteregleringsfonden.

Till denna fond hava i staterna för åren 1937—1954 avsatts sammanlagt 116,97 milj. kr. Härav har till budgetreglering för åren 1940—1952 disponerats 30,32 milj. kr., vadan fondens behållning den 31 december 1954 utgjorde 86,65 milj. kr.

Från förmyndarkammaren övertagna medel.

Sedan förmyndarkammarens förvaltning av omyndigas värdehandlingar m. m. upphört i följd av 1924 års förmynderskapslagstiftning, har drätselnämnden jämlikt k. brev den 24 november 1933 fr. o. m. år 1934 övertagit förvaltningen av vissa hos förmyndarkammaren inestående medel. Bland dessa medel märkes förmyndarkammarens s. k. allmänna fond, i vilken omyndigas samt frånvarande eller okända arvingars medel hava ingått. Denna fond, vilken kommer att successivt upphöra genom att medlen efter tillstånd av förmyndarkammaren uttagas, uppgick den 31 december 1953 till 183,036 kr. Vidare har drätselnämnden övertagit förmyndarkammarens samtliga tillgångar jämte till kammaren från 1 januari 1934 inflytande inkomster — med undantag av kammarens enskilda dispositionskassa och avkastningen av denna — under villkor bl. a. att staden ansvarar för alla förmyndarkammaren åvilande förpliktelser. Nämda tillgångar uppgingo den 31 december 1953 till 145,770 kr. Slutligen förvaltar drätselnämnden av förmyndarkammaren förut förvaltade donationsfonder, vilkas kapitaltillgångar den 31 december 1953 uppgingo till sammanlagt 809,580 kr.

Författning. K. brev 5 dec. 1952 med föreskrifter rörande Stockholms förmyndarkammarens verksamhet.

Donationsfonder.

Såvida ej annat av donator eller stadsfullmäktige bestämts, förvaltas till staden överlämnade donationsfonder av drätselnämnden. En förteckning på dessa fonder, med uppgift på deras nuvarande storlek m. m., finnes intagen i Statistisk årsbok för Stockholm (årg. 1954, tab. 273). Donationsurkunderna äro intagna i »Handbok över av Stockholms stad förvaltade donationsfonder» (se Kommunala handböcker, utg. av Stockholms stads statistiska kontor, del 5).

För följande donationsfonder har, med hänsyn till deras allmänna betydelse, en redogörelse ansetts böra inflyta i kalendern.

De med donationsmedel uppförda bostadshusen förvaltas av drätselnämnden, fränsett de av fröken Magna Sunnerdahl donerade bostadshusen (se sid. 147), som förvaltas av en särskild styrelse.

Forsgrénska fonden.

Genom testamente den 16 maj 1899 donerade grosshandlaren C. R. Forsgren († 1901) huvud delen av sin förmögenhet till Stockholms stad, att som särskild fond förvaltas av stadsfullmäktige. Fonden får ej nedgå under 2 milj. kr. Avkastningen skall besparas för fem år i sänder, för att vid slutet av varje femårsperiod efter stadsfullmäktiges beprövande användas (med lokal begränsning till Stockholm) för något av följande ändamål: allmänna inrättningar för handelns befordran och rörelsens underlättande, väl-görenhetsinrättningar, anstalter för befordran av sundhet och hälsovård, undervisningsanstalter, uppförande av byggnader i det allmännas intresse samt anläggande och försköning av allmänna platser; dock bör endast undantagsvis understöd lämnas åt redan befintliga inrättningar. Närmare bestämmelser rörande fonden fastställdes av stadsfullmäktige den 29 oktober 1906 och 21 maj 1907.

Följande utdelningar ur Forsgrénska fonden hava ägt rum:

år 1908 475,000 kr. till handelshögskoleföreningen i Stockholm som bidrag till upprättande av en handelshögskola i huvudstaden;

år 1912 500,000 kr. till svenska cancerföreningens stockholmsavdelning (numera cancerföreningen i Stockholm) som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka;

år 1920 (uppskjutet från 1918) 575,000 kr., jämte ränta därå sedan 1918, som bidrag till uppförande av ett stadsbibliotek (jfr sid. 396);

år 1923 600,000 kr. till Stockholms borgarskola som bidrag till uppförande av en byggnad för skolan;

år 1929 600,000 kr. som bidrag till uppförande å Södermalm av en för vissa allmännyttiga ändamål (föreläsningssalar, simhall, gymnastiksal, bibliotekslokaler m. m.) avsedd byggnad, Forsgrénska medborgarhuset;

år 1933 700,000 kr., som ytterligare bidrag till uppförande av det s. k. Forsgrénska medborgarhuset;

år 1938 550,000 kr., som ytterligare bidrag till uppförande av det s. k. Forsgrénska medborgarhuset;

år 1943 425,000 kr., som bidrag till ABF:s Stockholmsavdelning för uppförande av ett studenthem (jfr Utl. 1950: nr 119);

år 1948 381,700 kr. till Sveriges författareförening för bildande av en stipendiefond enligt ett av stadsfullmäktiges kommitterade utformat förslag. Fonden har benämnts Fredrik Ströms minnesfond (Forsgrénska donationen). Stadskollegiet har erhållit bemyndigande att utse två

representanter för staden i den nämnd om fem ledamöter, vilken har att bestämma om stipendiernas fördelning (se sid. 553);

år 1953 385,150 kr., som bidrag till ABF:s Stockholmsavdelning för uppförande av ett studenthem (jfr Utl. 1953: nr 42).

Fondens storlek uppgick vid 1953 års slut till 2,450,129 kr., varav grundfond 2,000,000 kr., reservfond 343,311 kr. och avkastning 106,818 kr.

B. A. Danelii donationsfond.

Genom gåvobrev den 3 april 1909 överlämnade grosshandlaren B. A. Danelius' änka och döttrar till Stockholms stad en av honom tilltänkt donation, benämnd »B. A. Danelii donationsfond». Av fonden, som ej får nedgå under 2 milj. kr., skulle den besparade avkastningen, i syfte att bereda tillgång till billiga bostäder för arbetande kvinnor, butiksbiträden, sömmerskor eller renskriverskor, användas till uppförande av tre bostadshus, vart och ett för en kostnad ej överstigande 400,000 kr. Sedan dessa uppförts, skulle dels högst 300,000 kr. användas till uppförande av tre konstverk, avsedda att pryda trenne av huvudstadens öppna platser, dels därefter två års besparade medel anslås till ästadkommande av ett folkbibliotek. Sedan dessa donationsvillkor numera uppfyllts, skall avkastningen av fonden, varje gång den uppgår till 400,000 kr., användas till något ändamål, som avser huvudstadens förskönnande, förbättrande av dess hygien, befolkningens höjande i intellektuellt hänseende eller motverkande av vissa fackföreningssträvanden, däremot *icke* till ändamål, som enligt gällande författningar skola bekostas av allmänna medel, eller för att lindra skatterna.

Med anlitande av donationsmedel hava å av staden kostnadsfritt upplåtna tomter uppförts följande bostadshus:

år 1913 å tomten nr 9 i kv. Kopparn (Bonddegatan 74) ett bostadshus innehållande förutom tjänstebostäder 105 lägenheter;

år 1922 å tomten nr 8 i kv. Kopparn (Bonddegatan 72) ett bostadshus innehållande 83 lägenheter samt samma år å tomten nr 25 i kv. Monumentet (Ölandsgatan 51) ett bostadshus innehållande 67 lägenheter;

år 1929 å tomten nr 10 i kv. Kopparn (Erstagatan 28) ett bostadshus innehållande 88 lägenheter (till detta hus har av fröken Ebba Danelius donerats ytterligare 150,000 kr.) och år 1947 å tomten nr 15 i kv. Metspöet (Rutger Fuchsgatan 9—11) ett bostadshus innehållande 67 bostadslägenheter jämte barnhem och sällskapsrum. Kostnaden uppgår till 1,366,000 kr., varav fonden bidragit med 491,000 kr. medan resterande belopp täckts genom lån från vissa fonder.

Av fondens tillgängliga avkastning hava stadsfullmäktige genom här nedan angivna beslut beviljat medel till följande ändamål:

den 4 maj 1925 högst 250,000 kr. till förgästställande av stadsbibliotekets huvudbyggnad; den 30 juni 1930 högst 200,000 kr. till uppställning å Hötorget framför konserthuset av ett skulpturverk av C. Milles och 50,000 kr. till skulptural utsmyckning av parkområdet mellan stadsbiblioteket och handelshögskolan enligt förslag av E. G. Asplund och I. Johnsson;

den 7 maj 1934 ett belopp intill 1,200,000 kr. för anläggande av ett nytt friluftsbad, benämnt Daneliibadet (jfr dock nedan);

den 18 maj 1936 200,000 kr. till stiftelsen Birkagården för anskaffande av lämpliga lokaler för dess verksamhet och 200,000 kr. till Stockholms kyrkliga sjömansvård såsom bidrag till anordnandet av ett sjömansinstitut i Stockholm;

den 21 juni 1943 anvisades sammanlagt 800,000 kr., varav 150,000 kr. till täckande av utgifterna för John Lundqvists uppställelsemonument på Skogskyrkogården, 50,000 kr. till täckande av utgifterna för Carl Eldhs monument över August Strindberg i Tégnerlunden, 15,000 kr. till täckande av merkostnaderna för Nils Sjögrens skulptur Systrarna på Mosebacke Torg, 120,000 kr. till Bromma K. F. U. M., 150,000 kr. till Kvinnornas hemgård, 100,000 kr. till Stockholms arbetarskors semesterhem, 50,000 kr. till startande av utbyggnad av ungdomsgårdar, 30,000 kr. till Mäster-Olofsgården, 25,000 kr. till Stockholms högskolas styrelse, 40,000 kr. till Stockholms läns och stads hemslöjdsförening, 25,000 kr. till Örlogshemskommittén, 20,000 kr. till Nordiska museets nämnd och 25,000 kr. till K. F. U. M:s i Stockholm centralförening;

den 7 december 1951 såsom bidrag till köpeskillningar för de s. k. Lismafastigheterna (för vissa friluftsåndamål förvärvade fastigheter i Huddinge socken), 1,043,855 kr., utgörande behållningen av de Danelii-medel, som av stadsfullmäktige tidigare anvisats för anläggande av ett friluftsbad, men som icke kunnat disponeras för sitt ursprungliga ändamål;

den 19 juni 1952 125,000 kr. till resande av en av skulptrisen Sigrid Fridman utförd staty över Ellen Key och 75,000 kr. till Stockholms läns och stads hemslöjdsförening och

den 21 juni 1954 600,000 kr., såsom bidrag till iständsättande av Sturehovs slott.

Fonden uppgick vid 1953 års slut till 3,913,361 kr., varav grundfond 2,000,000 kr., underhålls- och nybyggnadsfond 18,549 kr. samt värdet av de av fondens medel uppförda bostadshusen 1,894,812 kr.

Andra donationsfonder, avsedda för anskaffande av billiga bostäder.

Lotty Bruzelius' bostadsfond

(till förmån för självförsörjande kvinnor).

Stadsfullmäktige mottogo den 26 mars 1906 en av professorkan Lotty Bruzelius, född Kempe

(† 1941), överlämnad donation å ett belopp av 400,000 kr., avsedd att bereda tillgång till billiga bostäder, huvudsakligen för självförsörjande kvinnor, under förutsättning att Stockholms stad uppläte för ändamålet lämpliga byggnadstomter.

Donatrix har sedermera för samma ändamål överlämnat ytterligare sammanlagt 355,000 kr.

Av viss del av donationsmedlen samt behållna hyresmedel har bildats en underhålls- och nybyggnadsfond, som vid 1953 års slut uppgick till 765,735 kr., vartill kommer värdet av de uppförda byggnaderna, som bokförts till ett värde av 1,412,452 kr.

Med anlitande av donationsmedlen och ytterligare av donatrix överlämnade medel hava uppförts år 1907 i kv. Valkyrian (Dalagatan 35—37) tvänne bostadshus innehållande förutom tjänstebostäder 135 lägenheter,

år 1913 i kv. Tor (Västeråsgratan 3) ett bostadshus innehållande 143 lägenheter och

år 1913 i kv. Stormyrstösen (Ola Hanssonsgatan 1—9) ett bostadshus innehållande 160 lägenheter.

Stiftelsen Magna Sunnerdahls bostadshus.

Den 16 februari 1914 mottogo stadsfullmäktige en donation av fröken Magna Sunnerdahl († 1935) å 400,000 kr. för uppförande av bostadshus, avsedda för personer ur arbetarklassen med företräde för barnrika familjer, under förutsättning att staden kostnadsfritt uppläte för ändamålet erforderlig tomtmark.

Enligt förbindelse den 29 april 1918, mottagen av stadsfullmäktige den 30 januari 1922, förordnade fröken Sunnerdahl, att vid hennes död skulle till staden överlämnas 900,000 kr., att användas i samma syfte som förutnämnda donation. Av detta belopp överlämnade donatrix redan under sin livstid 379,000 kr.

Med användande av donationsmedlen hava uppförts

år 1916 i kv. Kristallen (Bondegatan 68, Klippgatan 18 och Skånegatan 101) tre bostadshus innehållande 73 lägenheter,

år 1929 i kv. Kristallen (Borgmästargatan 13) ett bostadshus innehållande 33 lägenheter och

år 1936 i kv. Kristallen (Klippgatan 20 och Skånegatan 103) ett bostadshus innehållande 41 lägenheter.

Enligt bestämmelserna för ovannämnda donationer förbehöll sig fröken Magna Sunnerdahl så länge hon önskade, rätten att handhava ledningen av byggnadernas förvaltning. Efter hennes fränfalle eller sedan hon icke längre önskade taga befattning med företagens ledning, skulle förvaltningen övertagas av en särskild styrelse på tre personer. På önskan av donatrix tillstod en sådan styrelse år 1931. I styrelsen har donatrix utsett en ständig ledamot samt drätselnämnden och fattigvårdsnämnden enligt donationsbestämmelserna vardera en ledamot.

Stiftelsens kapital uppgick vid 1953 års slut till 1,836,196 kr., varav byggnadernas bokförda värde 1,431,000 kr.

Styrelse.

Bohman, A. G., f. d. direktör (ständig ledamot, utsedd av donatrix); **Hagström, f. Svensson, Anna M.**, studierektor (utsedd av fattigvårdsnämnden för år 1955); **Stadig, A. G.**, ombudsman, stadsfullm. (utsedd av drätselnämnden för åren 1955—1956).

Sekreterare och redogörare: **von Heland, H. C. S.**, direktör.

Ang. **Arbetsbostadsfonden**, se sid. 275, ang. **Berg-Rolanderska fonden**, se sid. 557.

Direktionen för Stockholms stads uppbördsväsen.

Se sid. 53.